

Rauta-arvot ylös

Yleislääkäri Ville Pöntynen
Lupaus Health & Nordic Genex

Rauta-arvot:

- S -Fe + S- Transf =
S -TrFeSat
  - Raudan määrä
- S -Ferrit
  - Ferritiinin määrä
- E -MCV
  - Punasolujen koko
- S -TfR
  - Raudanpuute anemia

Muut hyödylliset tutkimukset:

- HLAkeli
  - Gluteeniherkkyys
- F -HepyaAg
  - Helikobakteeri
- F -Elast1
  - Haiman toiminta
- S -hs-CRP
  - Inflammaatio
- GT ja Uraat
  - Hapetusstressi

Ferrit tavoitetaso on 35-55 ug/l.

S -Fe tavoitetaso on yli 20 umol/l.

E-MCV tavoitetaso 85-95 fl.

F -Elast1 tavoitetaso on yli 500 ug/g.

GT tavoitetaso on 10-20 U/l.

Uraat tavoitetaso on
200/250-300/350 umol/l.

hs-CRP tavoitetaso on 0.5-1.5 mg/l.

Tärkeintä on selvittää,
miksi rauta-arvot ovat matalat.

Sen jälkeen arvojen nostaminen ja
voinnin korjaantuminen
onnistuu paremmin.

Kolme syytä raudan puutteelle

1. Rautaa **ei syödä** riittävästi

2. Rauta **ei imeydy** tehokkaasti

3. Rautaa **poistuu** liikaa

Kuusi syytä miksi rauta ei imeydy

Oikotietä ei ole.
Sinun tulee selvittää, mitkä kuudesta
raudan imeytymistä estävistä tekijöistä
koskee juuri sinua.

Kaikki löydetyt ongelmat
tulee korjata, jotta raudan
imeytyminen tehostuu.

Immunologinen reagointi gluteenille ja/tai kaseiinille voi heikentää raudan imeytymistä.

Kokeile gluteeniton dieetti, jos

- B -HLAKeli posit
- Ruoka-ainepaneelissa reagointia gluteenille
- Haluat pelata varman päälle

Kokeile maidoton dieetti, jos

- Ruoka-ainepaneelissa reagointia kaseiinille
- Haluat pelata varman päälle

Mahalaukun limakalvon helikobakteeri-infektio voi sulkea rautaportit. Joskus infektio on vähäoireinen/oireeton.

Tarkasta F -HepyaAg, jos

- Et ole käynyt mahalaukun tähystyksessä (gastroskopia) vuosiin
- Helikobakteeria ei ole poissuljettu muulla tavoin

Hepya-infektio hoidetaan yleensä antibioottikuureilla. Hakeudu lääkäriin, jos tuloksesi on positiivinen.

Mikäli vatsahappojen ja/tai haimaentsyymien tuotanto on riittämätöntä, raudan imeytyminen tuskin on optimaalista.

Kokeile suolahappoja (betaiinihydrokloridi 325 mg -1 300mg/ateria), jos

- Sinulla ei ole todettu/epäilty mahahaavaa tai et käytä verenohennuslääkitystä tai kortisonilääkitystä tabletteina

Kokeile haimaentsyymejä (esim. Creon) aterioilla, jos

- Vatsasi on löysällä tai
- F -Elast1 on alle 500 ug/g

Ohutsuolen mikrobien (bakteerien ja/tai hiivan) liikakasvu voi estää raudan imeytymisen.

Kokeile antimikrobista valmistetta (esim. Iocidin+, oliivinlehtiute), jos

- Vatsasi turpoaa aterian jälkeen tai rautavalmisteet eivät sovi sinulle
- Hs-CRP on tavoitetason ulkopuolella

Laktoferriini voi myös olla hyödyllinen. Joskus tarvitaan lisäksi antimikrobista lääkitystä (antibiootti, hiivalääke). Hakeudu tarvittaessa FLT-lääkärin arvioon.

Inflammatio eli tulehdus sulkee rautaportit.

Kärsit inflammaatiosta, jos

- Hs-CRP on yli 1.5 mg/l

Inflammaation voi aiheuttaa:

- Sisäilmaongelmat
- Suoliston mikrobiongelmat
- Infektio (muista hampaat!)
- Ylipaino ja metabolinen oireyhtymä
- Hapetusstressi

Myös hapetusstressi sulkee rautaportit.

Kärsit hapetusstressistä, jos

- GT on yli 20 U/l
- Uraat on yli 300/350 umol/l

Kokeile silloin:

- EAA-jauhe x3-4/vrk (eli kolminkertainen annos)
- C-vitamiini 1-2 g/vrk + E-vitamiini
- Q10 eli ubikinoni
- Sinkki ja seleeni
- Laktoferriini ja ehkä myös SOD ja katalaasi -
entsyymit?

Nämä tekijät voivat estää raudan imeytymisen:

- A. Ruoka-ainereagointi
- B. Helikobakteeri
- C. Heikentynyt ruoansulatus
- D. SIMO eli ohutsuolen mikrobien liikakasvu
- E. Inflammaatio eli tulehdus
- F. Hapetusstressi

Lisäksi varmista riittävä raudan saanti ja hoida runsaat kuukautiset kuntoon.

On tavallista, että
ferritiini ensin laskee
näiden ohjeiden avulla.

Samaan aikaan raudan määrä ja
muut rauta-arvot korjaantuvat.

Lisää rautaa?

On turvallista kokeilla
laktoferriinin ja C-vitamiinin
raudan imeytymistä parantava vaikutus
milloin vain.

Rautalisää voi kokeilla (varoen), kun
mainitut ongelmat on otettu hallintaan.
Olen erittäin varovainen
rautainfuusion suhteen.

Kontrollit

Rauta-arvot, hs-CRP ja hapetusstressin kokeet (GT, Uraat) reagoivat nopeasti oikein valittuun hoitoon.

Sopiva seurantaväli on 2-6 vkoa omasta mielenkiinnosta ja budjetista riippuen. Lopullisen rautatasapainon saavuttamiseen menee yleensä 3-6 kk.

Olen käytettävissä
sparraajanasi tai hoitavana lääkärinäsi.

Tutustu paljon kiitosta saaneeseen
Sparriryhmä-konseptiini kotisivuillani
www.lupaushealth.fi